

Nader onderzoek
Molenstraat 23 en 25 Zundert

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

In opdracht van	Somnium Real Estate B.V.
Contactpersoon	Wijnand van der Velden
Datum	20 juli 2021
Kenmerk	RA20081-01
Aantal pagina's	16
Status rapport	Concept
Contactpersoon	Benjamin Backx
Telefoonnummer	06 1511 4537
E-mail	info@ecoassist.nl
Wijze van citeren	Backx, B.J.A., 2021. Nader onderzoek Molenstraat 23 en 25 Zundert. In het kader van de Wet natuurbescherming. RA2081-01. Eco Assist, Helmond.

Eco Assist B.V.
Wildenborchlaan 62
5709 RR Helmond
06 15 114 537
info@ecoassist.nl
www.ecoassist.nl

Eco Assist is lid van het Netwerk Groene Bureaus:
*brancheorganisatie voor kwaliteitsverbetering en
belangenbehartiging*

Eco Assist B.V. is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Eco Assist; opdrachtgever vrijwaart Eco Assist voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© copyright Eco Assist B.V. / Somnium Real Estate B.V.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van Somnium Real Estate B.V. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Eco Assist, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
1.3 Leeswijzer	5
2. Plangebied & ingreep	6
2.1 Locatie	6
2.2 Beschrijving	6
2.3 Voorgenomen ingreep	6
2.4 Planning	6
3. Werkwijze en inspanning	7
3.1 Veld- en weerdata	7
3.2 Werkwijze broedvogels	7
3.3 Werkwijze vleermuizen	7
3.4 Volledigheid inventarisatie	8
4. Resultaten	9
4.1 Huismus	9
4.2 Gierzwaluw	9
4.3 Vleermuizen	9
5. Toetsing aan de Wet natuurbescherming	10
5.1 Effecten	10
5.2 Toets Wet natuurbescherming	10
6. Conclusie	11
6.1 Conclusie	11
7. Bronnen	12

7.1 Rapportages & boeken	12
7.2 Websites	12
Bijlage 1 Kaart waarnemingen vleermuizen	13
Bijlage 2: Wet- en regelgeving	14

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Somnium Real Estate B.V. is voornemens om enkele woningen aan de Molenstraat te Zundert te herontwikkelen. Deze ontwikkeling is echter binnen het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Uit een ecologische potentie-inschatting (quickscan) uitgevoerd door Antea (de Jong, 2020) bleek dat in het plangebied nader onderzoek uitgevoerd moest worden naar huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Daarom is door Eco Assist dit nader onderzoek uitgevoerd om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Deze rapportage geeft de resultaten van dit onderzoek weer.

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Zijn in het plangebied jaarrond beschermde nesten van de huismus aanwezig?
- Zijn in het plangebied jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen aanwezig?
- Welke soorten vleermuizen komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen?
- Leidt de voorgenomen ingreep tot een overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied beschreven. De voorgenomen ingreep is opgenomen als hoofdstuk 3. De werkwijze die gehanteerd is bij het onderzoek wordt in hoofdstuk 4 omschreven. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. In hoofdstuk 6 worden ook de mogelijke effecten van de ingreep bepaald en worden deze getoetst aan de Wet natuurbescherming. In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen. Ten slotte is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 8). Een waarnemingenkaart is opgenomen als Bijlage 1 bij deze rapportage. Het wettelijk kader is weergegeven in Bijlage 2.

2. Plangebied & ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Molenstraat 23 en 25 te Zundert, in de gelijknamige gemeente (Noord-Brabant). In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. Bron ondergrond: OpenStreetMap contributors, 2021.

2.2 Beschrijving

Het plangebied bestaat uit een leegstaand winkelpand met bovenwoningen, een gemeentelijk monument en de bijbehorende tuinen en bijgebouwen.

2.3 Voorgenomen ingreep

Ter plaatse van het plangebied staat een leegstaande winkel en een gemeentelijk monument. Er zijn ook woningen (bovenwoningen) aanwezig. Somnium Real Estate B.V. heeft het plan om hier 19 appartementen te bouwen (waarvan 4 in de bestaande bebouwing wordt gerealiseerd). Tevens wordt een parkeerterrein aan de achterkant van de gebouwen gerealiseerd en wordt de buitenruimte opnieuw ingericht.

2.4 Planning

Het voornemen is om de herontwikkeling zo spoedig mogelijk te realiseren. De exacte planning van de werkzaamheden is echter nog niet bekend en hangt mede af van de doorlooptijd van de benodigde onderzoeken en eventuele vergunningstrajecten

3. Werkwijze en inspanning

3.1 Veld- en weerdata

De onderzoeken naar huismussen en gierzwaluwen hebben plaatsgevonden in de het broedseizoen van 2021. Het onderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden gedurende het paarseizoen van 2020 en de kraamperiode van 2021. De veldbezoeken zijn uitgevoerd door broedvogel- en vleermuisdeskundigen Benjamin Backx MSc. en Ronald van Os. De tijdstippen waarop de bezoeken hebben plaatsgevonden en de weersomstandigheden tijdens deze bezoeken zijn weergegeven in Tabel 1. Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van broedvogels en vleermuizen.

Tabel 1. Datum, tijdstip en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Datum	Soort(en)	Tijdstip	Weersomstandigheden
17-09-2020	vleermuizen	21:30 – 23:45	15 °C, onbewolkt, droog, 2 Bft
27-09-2020	vleermuizen	0:00 – 2:30	13 °C, bewolkt, droog, 1 Bft
13-04-2021	huismussen	9:00 – 11:30	7 °C, bewolkt, droog, 2 Bft
17-05-2021	huismussen	8:00 – 10:30	10 °C, bewolkt, droog, 3 Bft
26-05-2021	vleermuizen & gierzwaluwen	20:00 – 24:00	12 °C, bewolkt, droog, 4 Bft
27-05-2021	vleermuizen	3:30 – 6:00	10 °C, bewolkt, droog, 3 Bft
29-06-2021	vleermuizen & gierzwaluwen	20:00 – 24:00	16 °C, bewolkt, droog, 2 Bft
30-06-2021	vleermuizen	3:30 – 6:00	14 °C, bewolkt, droog, 2 Bft
12-07-2021	gierzwaluwen	20:00 – 22:30	21 °C, bewolkt, droog, 1 Bft

3.2 Werkwijze broedvogels

Tijdens de veldbezoeken voor huismus en gierzwaluw werd met behulp van geluid en zicht de aan- of afwezigheid van huismussen en gierzwaluwen vastgesteld. Hierbij werd voor huismussen gelet op de aanwezigheid van roepende mannetjes, het slepen met nestmateriaal en het aandragen van voedsel door volwassen vogels. Bij gierzwaluwen werd gelet op sociaal gedrag rond en in het plangebied en het in- en uitvliegen van dieren bij de gebouwen.

3.3 Werkwijze vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021. Het Vleermuisprotocol is vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur en is goed gekeurd door het Bevoegd Gezag. Het Vleermuisprotocol is te vinden op de website van Netwerk Groene Bureaus. Tijdens de veldbezoeken werd op basis van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) en een batdetector met automatische frequentiebepaling (type: Elekon Batscanner) werd de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar gemaakt voor mensen.

Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kon worden bepaald, werd een opname gemaakt met een extern opnameapparaat (type: Tascam DR-05). Met behulp van het computerprogramma Batsound werden de opnamen nader geanalyseerd.

Hierbij werden de criteria zoals beschreven door Arjan Boonman (www.batecho.eu) toegepast. Voor sociale geluiden van vleermuizen werd gebruik gemaakt van Middleton, 2014 en Pfalzer, 2002. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen werd de determinatie geverifieerd en werd het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

Aanvullend op de batdetectoren is gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (type: Pulsar Helion XP28) om het gedrag van de vleermuizen zichtbaar te maken en daarmee nauwkeurig het gedrag van de verschillende soorten vleermuizen te bepalen.

3.4 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie van vleermuizen is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021 zoals vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur. De inventarisaties van huismus en gierzwaluw hebben plaatsgevonden conform de richtlijnen uit het Kennisdocument huismus en het Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2017).

Een inventarisatie is altijd een steekproef gebaseerd op momentopnames. Daardoor is niet volledig uitgesloten dat soorten en functies die niet waargenomen werden gedurende het onderzoek op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Wet natuurbescherming een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is voldoende invulling gegeven aan de Zorgplicht (paragraaf 1.11) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

4. Resultaten

4.1 Huismus

Gedurende de veldbezoeken werden geen gedrag waargenomen dat wijst op de aanwezigheid van nesten van de huismus of essentieel leefgebied van deze soort binnen het plangebied. Er werden tijdens de veldbezoeken in zijn geheel geen huismussen waargenomen binnen het plangebied of de directe omgeving daarvan. Beschermde functies van het plangebied voor de huismus zijn dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

4.2 Gierzwaluw

Tijdens de veldbezoeken werden verschillende keren kortstondig enkele gierzwaluwen hoogvliegend waargenomen nabij het plangebied. Er werden geen laagvliegende gierzwaluwen gesignaleerd in of nabij het plangebied. Ook werd er geen gedrag waargenomen dat wijst op de aanwezigheid van nesten van gierzwaluwen in de gebouwen binnen het plangebied. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen binnen het plangebied zijn daarom redelijkerwijs uitgesloten.

4.3 Vleermuizen

Gedurende het onderzoek werden binnen het plangebied alleen de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) aangetroffen. Hieronder worden de waarnemingen en functies van het plangebied voor deze soort weergegeven. De waarnemingenkaart is opgenomen in Bijlage 1.

Foerageergebied

In en rondom het plangebied werden foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Gedurende alle inventarisatierondes betrof het slechts een exemplaar wat gelijktijdig foerageerde nabij de gebouwen. Alle dieren verlieten na korte tijd (maximaal enkele minuten) het plangebied weer. Andere soorten vleermuizen werden in zijn geheel niet waargenomen in of nabij het plangebied. In de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig voor de enkele dieren die hier slechts kortstondig foerageren. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Vliegroutes

Er werden geen lijnvormige elementen vastgesteld in het plangebied of de directe omgeving daarvan welke gebruikt werden als vaste vliegroute door vleermuizen. De gebouwen maken dan ook geen onderdeel uit van een vaste vliegroute van vleermuizen.

Vaste rust- en/of verblijfplaatsen

Gedurende geen van de veldbezoeken werd gedrag waargenomen dat wijst op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen of andere soorten vleermuizen. Roepende dieren zijn tijdens de baltsperiode in zijn geheel niet waargenomen in en rondom het plangebied. Wanneer paarverblijfplaatsen aanwezig zijn vliegen gewone dwergvleermuizen gedurende de nacht regelmatig roepend rond om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaatsen te lokken. Dit gedrag is tijdens dit onderzoek in zijn geheel niet waargenomen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van zowel gewone dwergvleermuizen als andere soorten vleermuizen is binnen het gebied dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

5. Toetsing aan de Wet natuurbescherming

5.1 Effecten

Doordat de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en andere beschermde functies van het plangebied van de huismus en gierwaluw redelijkerwijs uitgesloten zijn leidt de ingreep ook niet tot negatieve effecten op deze soorten. Binnen het plangebied zijn daarnaast geen verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied of vaste vliegroutes van vleermuizen aangetroffen. De voorgenomen herontwikkeling van het plangebied leidt dan ook niet tot negatieve effecten op vleermuizen.

5.2 Toets Wet natuurbescherming

Binnen het plangebied zijn geen beschermde functies voor huismussen, gierwaluwen of vleermuizen aanwezig. De voorgenomen ingreep leidt dan ook niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot huismussen, gierwaluwen of vleermuizen. Het is dan ook niet noodzakelijk vervolgstappen te nemen of maatregelen te treffen om effecten op deze soorten te voorkomen.

6. Conclusie

6.1 Conclusie

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten of andere beschermde functies van het plangebied voor de huismus en gierzwaluw zijn redelijkerwijs uitgesloten.
- De ingreep leidt niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot de huismus, gierzwaluw of vleermuizen.
- Binnen het plangebied zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Deze zijn dan ook redelijkerwijs uitgesloten in de te slopen gebouwen.
- Gedurende het onderzoek werden geen essentiële vliegroutes van vleermuizen waargenomen. In het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes aanwezig.
- Het plangebied fungeert als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis. Op basis van het lage aantal dieren dat hier aanwezig was om te jagen en het feit dat ze maximaal slechts enkele minuten aanwezig zijn in het plangebied om te jagen is het uitgesloten dat het een essentieel foerageergebied betreft.
- Met de uitvoering van de ingreep wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden met betrekking tot vleermuizen.
- Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de richtlijnen uit het meest recente vleermuisprotocol (2021) kan geconcludeerd worden dat het plangebied voldoende onderzocht is op de aanwezigheid van vleermuizen om de aan- dan wel afwezigheid van beschermde functies van het gebied voor vleermuizen aan te tonen. De onderzoeken naar huismus en gierzwaluw zijn daarnaast uitgevoerd volgens de richtlijnen uit de Kennisdocumenten van BIJ12 voor deze soorten. Hiermee is ook voor deze soorten voldoende inspanning geleverd om de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en andere beschermde gebiedsfuncties uit te sluiten. De initiatiefnemer heeft daarmee voldoende inspanning geleverd om te voldoen aan de algemene zorgplicht uit de Wet natuurbescherming.

7. Bronnen

7.1 Rapportages & boeken

Barataut, M., 2015. Acoustic Ecology of European Bats. Species Identification, Study of their Habitats and Foraging Behaviour. Biotope, Mèze. Muséum national d'Histoire naturelle, Paris [Inventaires et biodiversité series].

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Gegevensautoriteit Natuur, 2021. Vleermuisprotocol.
[<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>.]

Jong, L. de, 2020. Natuurtoets Molenstraat 23 en 25 te Zundert.

Pfalzer, G., 2002. Inter- und intraspezifische Variabilität der Soziallaute. Fachbereich Biologie der Universität Kaiserslautern.

Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: Acta Chiropterologica 8(2): 391-401.

7.2 Websites

www.batecho.eu

www.bij12.nl

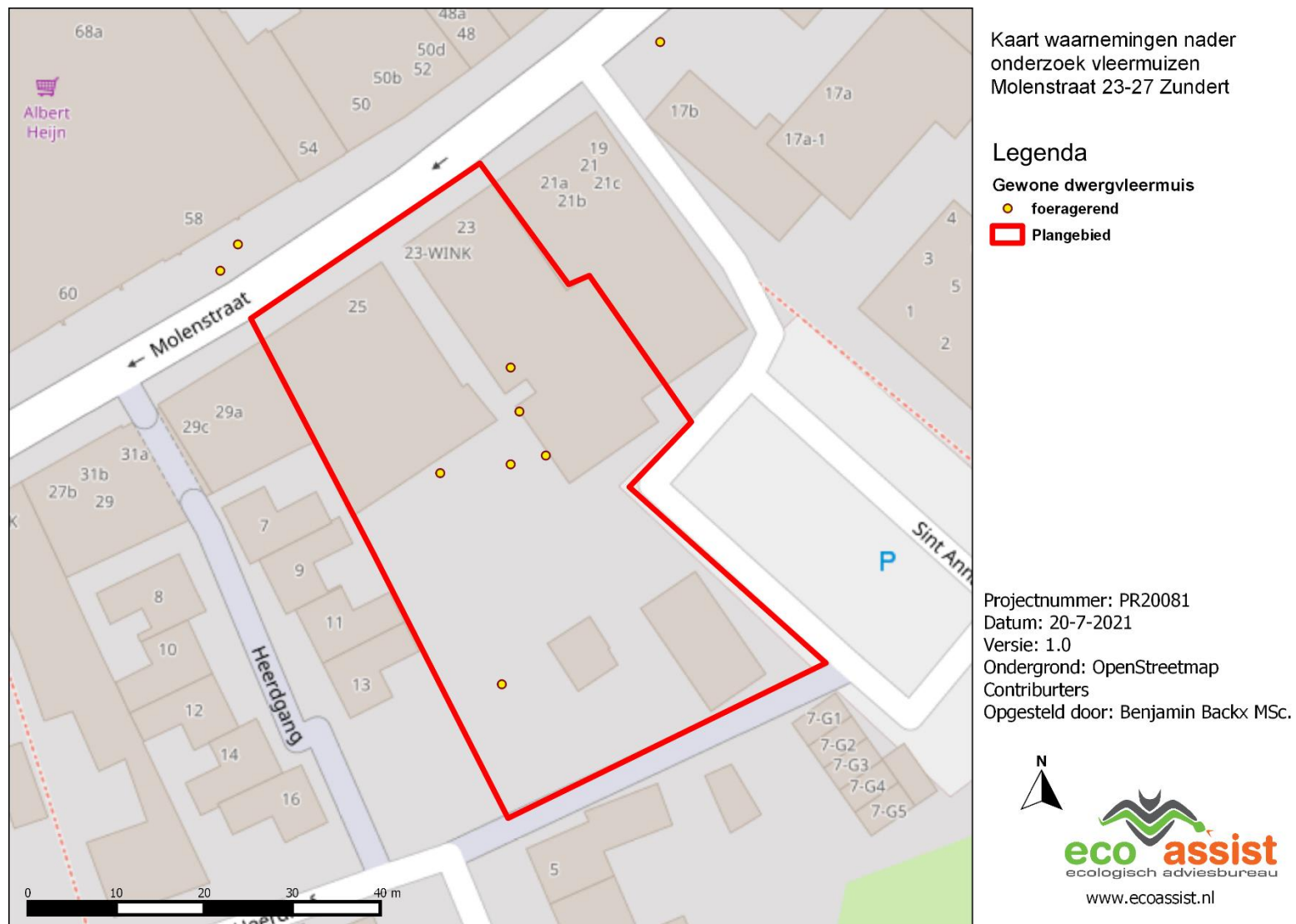
www.ndff.nl

www.telmee.nl

www.vleermuis.net

www.zoogdieratlas.nl

Bijlage 1 Kaart waarnemingen vleermuizen

Bijlage 2: Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de bescherming van de natuur in Nederland geregeld middels de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft drie belangrijke onderdelen, namelijk:

- bescherming van Natura 2000-gebieden,
- bescherming van soorten,
- bescherming van houtopstanden.

De hoofdlijnen van de bepalingen in deze drie onderdelen van de Wet natuurbescherming welke van belang zijn voor de nadere toetsing in dit onderzoek worden in de onderstaande paragrafen nader toegelicht.

Bescherming van Natura 2000-gebieden

Binnen de Wnb is de bescherming van zogenaamde Natura 2000-gebieden geregeld. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. De grondslag hiervoor ligt in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Welke planten- en diersoorten of habitattypen dit zijn is voor ieder gebied afzonderlijk vastgelegd middels beheerplannen met zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen. Ingrepen of evenementen mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Activiteiten mogen alleen doorgang vinden als deze de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen, of wanneer de provincie waarin de ingreep of het evenement plaatsvindt een vergunning verleent. Bij ingrepen in gebieden van nationaal belang is het ministerie van Economische Zaken Bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De soortbescherming onder de Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, namelijk:

- beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
- beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
- beschermingsregime andere soorten (nationaal beschermde soorten).

Op soorten uit de beschermingsregimes Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn de verbodsbepalingen uit de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992) van toepassing. Binnen de categorie andere soorten vallen soorten welke op Europees niveau niet beschermd zijn maar door Nederland wel als beschermde soort aangewezen zijn. Iedere provincie heeft zelf de mogelijkheid om een of meerdere van deze planten- en diersoorten vrij te stellen onder bepaalde voorwaarden. Wel geldt voor alle soorten de algemene zorgplicht (Artikel 1.11). Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met

mogelijk negatieve effecten op planten en dieren maatregelen dient te nemen om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen.

Tabel 1: Verbodsbepalingen per beschermingsregime Wnb, voor zover van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen of evenementen.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 Wnb)	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2 Wnb)	Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a: Het is verboden in het wild levende soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Art 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Art 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Art 3.1 lid 4 en lid 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	
	Art 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	

Ontheffingen en vrijstelling

De provincies en de Minister van Economische zaken kunnen ontheffing of vrijstelling afgeven om onder voorwaarden de Wnb te overtreden. Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort. Dit is wel alleen mogelijk wanneer de aanleiding van de ingreep of activiteit valt onder een in de wet genoemd belang.

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden richt zich op de instandhouding van het oppervlakte bos in Nederland. Voor houtopstanden groter dan tien hectare of van meer dan twintig rijbomen gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht en mogelijk een herplantplicht en oplegging van een kapverbod. Voor bepaalde soorten en gevallen (houtproductie of andere bedrijfsmatige activiteiten) geldt een vrijstelling voor de bescherming houtopstanden.